

PREDEO IZUZETNIH ODLIKA

Ovčarsko-kablarska klisura

10

RAZLOGA ZA
AKTIVAN
ODMOR

O OVČARSKO-KABLARSKOJ KLISURI

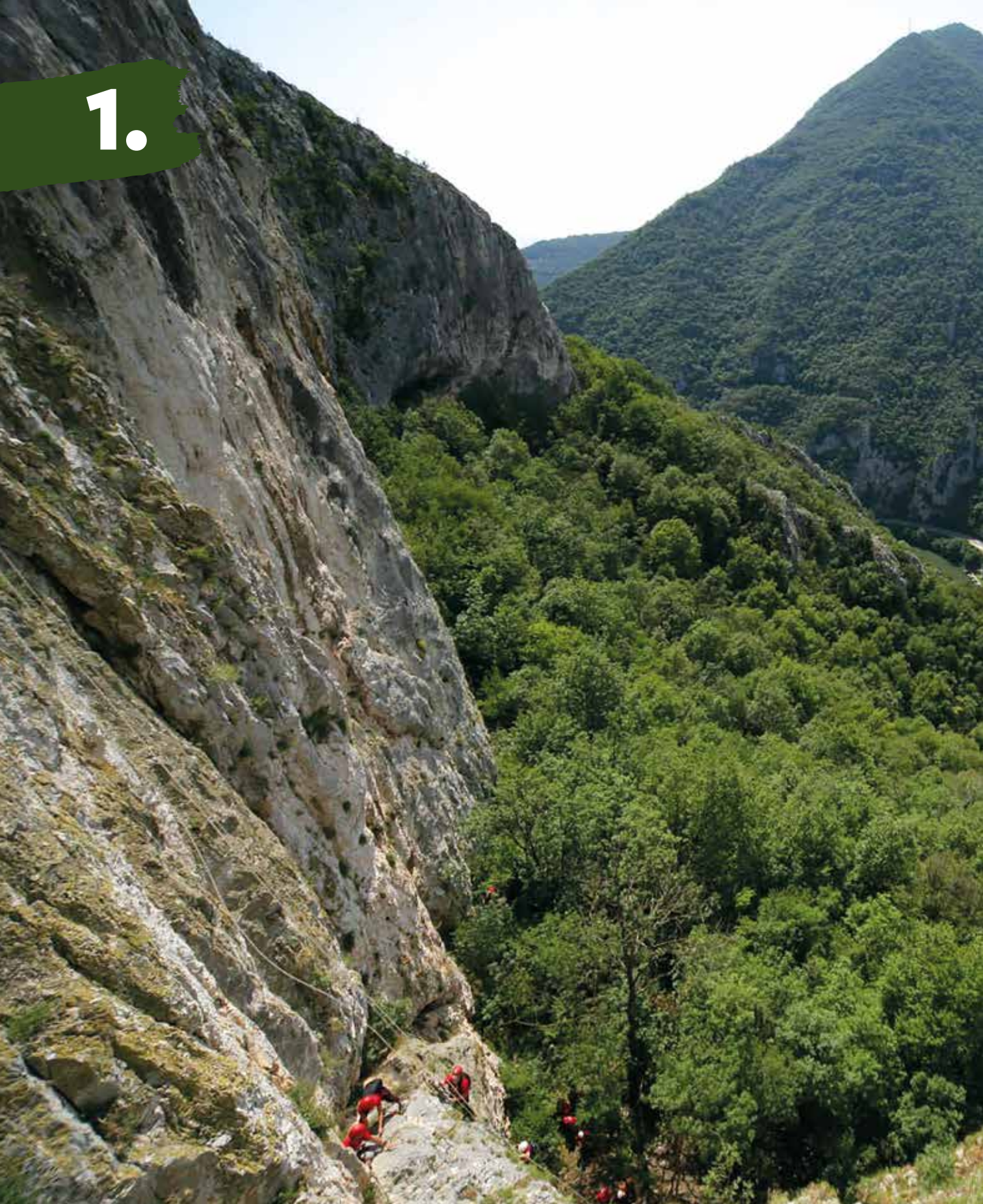
Predeo izuzetnih odlika Ovčarsko-kablarska klisura, nalazi se u Zapadnoj Srbiji, na svega nekoliko kilometara udaljenosti od Čačka. Ovčarsko-kablarska klisura je predeo bogat raznovrsnom florom i faunom, prostranim šumskim kompleksima, jezerima, termo-mineralnim izvorima i manastirima. Do jedne od najlepših klisura u Srbiji lako se stiže, auto-putem iz Beograda. Predstavlja jednu od najatraktivnijih destinacija u turističkoj regiji Zapadna Srbija.

Predeo izuzetnih odlika „Ovčarsko-kablarska klisura“ stavljen je pod zaštitu kao područje I kategorije, odnosno područje od izuzetnog značaja. Prostire se na površini od 4.910,8 ha, sa zonama režima zaštite I stepena na 8,47 ha (0,17 % teritorije), II stepena na 1.205,44 ha (24,54% teritorije) i III stepena na 3.696,86% (75,28% teritorije).

Ovčarsko-kablarska klisura poznata je po manastirima i svetilištima. Danas u klisuri postoji 12 svetinja od čega devet manastira, jedna crkva na starom manastirskom mestu, jedna crkva-kapela i zbeg pećina crkva – spomen kosturnica.

Posebnu vrednost Ovčarsko-kablarske klisure predstavlja raznovrsnost biljnog i životinjskog sveta. Zbog nabrojanih prirodnih vrednosti i kulturno-isotrijskog nasleđa, ovo je idealna destinacija za aktivan odmor, a za to ima sledećih 10 razloga...

1.

100 kilometara planinarskih staza na Ovčaru i Kablaru

Ovčar i Kablar dobro su poznati poklonicima planinarstva i alpinizma u Srbiji. Na širem području planinarskom markacijom pokriveno je oko 100 km staza, tako da gotovo svako može pronaći adekvatnu stazu prema svojim psiho-fizičkim mogućnostima. Staze prolaze kroz atraktivne predele klisure, pored manastira ili vidikovaca.

Opisi staza su rađeni u jednom smeru, smeru uspona, a staze su tako obeležene da se mogu koristiti iz oba smera. Preporuka je da se recimo na Kablar uspon vrši jednom, a spust nekom drugom stazom. Tako se najbolje upoznaje planina.

Staze su „rangirane“ kao:

- Veoma zahtevne - crveni trougao sa znakom uzvika u njemu. Ove staze se preporučuju samo dobro pripremljenim, iskusnim planinarima. Kretanje ovim stazama trebalo bi izbegavati u periodu snežnog pokrivača i kišnih padavina.
- Zahtevne - obeležene plavom tačkom. Ove staze se preporučuju dobro pripremljenim planinarima.
- Manje zahtevne – obeležene zelenom tačkom. Ove staze se preporučuju svim kategorijama korisnika prosečne psiho-fizičke pripremljenosti.

Staze su obeležene markacijom - prikaz kruga i „zastavice“, a ključne raskrsnice putokazima- prikaz putokaza i objašnjenje.

2.

BICIKLISTIČKE RUTE OVČARA I KABLARA

Dužina rute: 16 km
Visina početne tačke: 277 mnv
Visina krajnje tačke: 985 mnv
Ukupan uspon: 790 m
Ukupan spust: 795 m

Ruta počinje u centru Ovčar Banje i vodi do prirodne atrakcije ovog kraja, Banjskog potoka, preko sela Dučalovići ka vrhu Ovčara, odakle se pogled pruža ka meandrima Zapadne Morave. Posebno zanimljiva su 2 kraka rute koji vode do manastira Svete Trojice i Sretenje.

Dužina rute: 29 km
Vrsta rute: kružna
Visina početne tačke: 377 mnv
Visina krajnje tačke: 377 mnv
Ukupan uspon: 790 m
Ukupan spust: 795 m

Ovom rutom izaći ćete na vidikovac na vrhu Kablara, odakle se pruža predivan pogled na meandre Zapadne Morave. Usput, mogu da se posete manastiri Nikolje i Usenje ali i da se vidi trasa stare pruge uskog koloseka, koja je pre više od 100 godina, kroz tunele prolazila klisurom.

BICIKLISTIČKE

bike trails RUTE

- polazna tačka / starting point
- najviša tačka, cilj / the highest point, goal
- tunel / tunnel
- manastir / monastery
- vidikovac / view point
- naseljeno mesto / populated place
- pijaća voda / drinking water
- vodopad / waterfall

3.

ALPINIZIAM i aktivnosti za pomeranje sopstvenih granica

U Ovčarsko-kablarskoj klisuri aktivni su sportski klubovi koji organizuju alpinističke kurseve, a obeleženim planinarskim stazama mogu se savladati i planinski vrhovi ove regije.

Danas se iz klasičnog ALPINIZMA razvio sport slobodno penjanje, čija se takmičenja održavaju na stenama uređenim za penjanje. Sportsko penjanje je sport u kome penjač za napredovanje po steni koristi snagu izdržljivost tela ali i poznavanje tehnike penjanja, dok mu tehnička sredstva služe isključivo za osiguranje od pada. Popeti smer znači popeti se od početka smera do njegovog kraja, uz korišćenje samo hvatišta na steni, bez sedanja u pojas.

Pored ovih atraktivnih i zahtevnih disciplina, postoje i ostale koje privlače ljubitelje ekstremnih sportova, kao što su draj tuling, ziplajn. Ovčarsko-kablarska klisura je je idealna lokacija i za nove discipline kao što su boldering i sleklajn.

Via Ferata ili "Gvozdeni put", vodi do pećine Turčinovac na Kablaru. Ferata je visine 45 metara, a ukupna dužina staze je 60 metara. Pećina Turčinovac je jedna od speleoloških atrakcija klisure, na krečnjačkim liticama Kablara.

Više informacija i obuka:

Klub ekstremnih sportova: Armadillo
Facebook: ArmadilloKesArmadilloKes

4.

Doživljaj klisure – krstarenjem živopisnim predelima između stenovitih litica Kablara i šumovitih padina Ovčara

Otkrićete zašto je doživljaj klisure nezaboravan, ako je upoznate iz jednog drugog ugla, po mnogima na najbolji način, plovidbom brodićima kroz upečatljive masive Ovčara i Kablara, jezerom Međuvršje na Zapadnoj Moravi.

Pristanište na jezeru Međuvršje je mesto odakle se kreće brodićima – katamaranima, a plovidba se nastavlja jezerom kroz predele u kojima ćete uživati.

Jezero Međuvršje je akumulacija, na reci Zapadna Morava, dužine oko 11 km. Područje oko jezera je uglavnom brdovito i šumovito, sa stazama za sportski ribolov. Vegetaciju u samom jezeru čine rogoz, trska i lokvanji. Ovo je i stanište brojnih vrsta ptica - 187 vrsta, koliko je registrovano u Ovčarsko-kablarskoj klisuri (IBA područje)

Šta vas očekuje:

- Panoramsko razgledanje klisure uz postmatranje ptica
- Foto safari
- Živopisni predeli
- Manastiri na obali reke i na padinama planinskih masiva Ovčara i Kablara
- Restorani na obali jezera
- Sportske aktivnosti i događaji koji se organizuju tokom leta

5.

Ovčar Banja - rekreacijom do zdravlja

Ovčar Banja nalazi se u centralnom delu predela izuzetnih odlika Ovčarsko-kablarska klisura, okružena gustom šumom i bujnom vegetacijom. Ova banja, na obalama reke Zapadne Morave sa termo-mineralnim izvorima, predstavlja pravu oazu za odmor i rekreaciju.

Termo-mineralna voda Ovčar Banje pripada grupi voda šumadijskog tipa. Slično njima i u ovoj vodi ima kalcijuma, litijuma, rubidijuma, cezijuma i stroncijuma. Voda ima temperaturu 36-38°C, čija je reakcija neutralna Ph 7 i mineralizacija 0.66 g/l. Blaga radioaktivnost potiče od radona, urana i radijuma. Termo-mineralna voda Ovčar Banje pogoduje lečenju reumatskih oboljenja, ortopedskih stanja, i mišićnog tkiva.

Planinarske i biciklističke staze, prostori za rekreaciju, staze za šetnju, vode do obližnjih manastira Male Srpske Svete Gore, atraktivnih vidikovaca i drugih lokaliteta koji se nalaze u banji i njoj neposrednoj okolini.

6.

A scenic view of a village with a church and a large mountain in the background. The village is nestled on a green hillside, featuring a prominent white church with a red roof and a small dome. The surrounding landscape is lush with green trees and grass. In the background, a large, rugged mountain with steep, rocky slopes rises against a blue sky with scattered white clouds. A dirt road winds through the foreground, leading towards the village.

Stazama do manastira Male Srpske Svete Gore

Ovčarsko-Kablarska klisura je predeo prepoznatljiv po prirodnim lepotama i manastirima skoncentrisanim na malom prostoru. Zbog svog dugog trajanja kroz vekove, predstavljaju jedinstveno kulturno, umetničko i istorijsko nasleđe na ovim prostorima. Na padinama Ovčara nalaze se Sretenje, Sv. Trojica, Vavedenje, Vaznesenje i Preobraženje, a na padinama Kablara nalaze se Nikolje, Blagoveštenje, Jovanje, Uspenje. U klisuri se nalaze još dva svetišta Savinje i pećina Kađenica.

Do manastira se može doći i obeleženim planinarskim stazama i gde se može pronaći duhovni mir, uživati u pogledu na prirodne lepote, šumovite planine, obale Zapadne Morave.

7.

Foto safari i vidikovci Ovčarsko-kablarske klisure

Upečatljiva priroda Ovčarsko – kablarske klisure, živopisne boje, prirodne atrakcije, mogu se upoznati i istražiti, a do njih se dolazi uglavnom planinarskim stazama, koje su obeležene. Za ljubitelje aktivnog odmora, to je izazov, a za odmor i relaksirajući pogled, preporuka je krstarenje jezerom kroz planinske litice Ovčara i Kablara.

1. VIDIKOVAC KABLAR (pogled na meandre)

Na vrh Kablara možete doći iz Ovčar Banje planinarskim stazama 1, 2, 3, 4 i 5. Staze 1, 2 i 5 su zahtevne i preporučuju se samo iskusnim i dobro spremnim planinarima. Staze 3 i 4 su lakše, ali ipak bi se ipak trebalo pripremiti na 2-2,5 sati pešačenja do vrha.

2. LOKACIJA VRH OVČARA (tri vidikovca – predajnik emisione tehnike, planinarski pečat za vrh, radio amateri).

Do ovih lokacija može se doći planinarskim stazama 7 i 8. Može se doći i putničkim automobilom i sa puta E 763 u mestu Pakovračće skrenuti na put 408 (za Lučane i Markovicu). Nakon prevoja na Jelici, skreće se desno na lokalni put ka manastirima Sveta Trojica i Sretenje.

3. VIDIKOVAC ISPOD USPENJA

Stena iznad meandara Zapadne Morave – pogled na deo uklještenih meandara, Ovčar i Kablar.

Do vidikovca se dolazi putem iz Ovčar Banje ka manastirima Jovanje i Uspenje. Na mestu gde se račvaju putevi ka manastirima je veliki parking sa koga vodi kratka, ali strma stazica ka vidikovcu na steni.

4. VIDIKOVAC NA POLUOSTRVO PEJICE

Sa bedema odmah iznad puta od Ovčar Banje ka Vidovi, na par stotina metara pre ulaska u Vidovski tunel pruža se divan pogled na treći meandar Zapadne Morave i poluostrvo Pejice, a u pozadini na planinu Ovčar. Sa ove pozicije poluostrvo deluje kao ostrvo, pa ga je neko od zadivljenih posetilaca nazvao „Srpski Bled“.

5. VIDIKOVAC NA TREĆI MEANDAR ZAPADNE MORAVE

Vidikovac se nalazi na grebenu uzvišenja iznad Vidovskog tunela. Sa ovog vidikovca pruža se divan pogled na široku zonu trećeg meandra sa planinama Ovčar i Kablar u pozadini. Pažljivi posmatrač uočiće manastir Uspenje.

6. BANJSKI POTOK – skriveni biser prirode

Deo toka Banjskog potoka sa odlikama kanjona, nekoliko slapova i velikom bigrenom terasom privlači pažnju i predstavlja jedan od najatraktivnijih lokaliteta u klisuri. Za ljubitelje fotografije je posebno izazovan. Do ove lokacije može se doći kada se iz Ovčar Banje krene ka auto-kampu, nakon prelaska preko starog korita Zapadne Morave. Potom se skreće levo, odmah potom prelazi preko potoka i prati put koji vodi uz potok.

7. VIDIKOVAC NA RATKOVOJ STAZI

Izuzetno lep vidikovac sa sjajnim pogledom na uklještene meandre Zapadne Morave. Ne znamo za mesto sa koga se vide meandri a da ste im bliže. Vidikovac se nalazi na Ovčaru, planinarska staza broj 9 – Ratkova staza. Staza je strma, veoma zahtevna, a sama zona stene na kojoj je vidikovac može biti rizična za manje vešte i spretne planinare. Izlazak na ovaj vidikovac preporučuje se samo posetiocima odlične kondicije. U planinarsku stazu 9 se ulazi sa obilaznog puta oko tunela na magistralnom putu (E763) naspram manstira Nikolje, oko 300m od ulaska u tunel iz pravca Ovčar Banja.

8. OVČARSKO-KABLARSKA KLISURA SA VODE

Za kompletan utisak i doživljaj predela izuzetnih odlika „Ovčarsko-kablarska klisura“ preporuka je krstarenje. Sa pristaništa na jezeru Među-vršje, kreću plovila – katamarani, a vožnja ovim predelom upotpunjena je posetom manastiru Nikolje, na obali reke Zapadne Morave.

8.

Paraglajding – doživljaj lepote predela iz vazduha

Šumovita planina Ovčar u predelu izuzetnih odlika, mesto je za ostvarenje sna o letenju. Paraglajding je letenje padobranom i jedan je od najatraktivnijih načina da se uživa u prirodi.

Sa paraglajding poletišta na Ovčaru, pruža se divan pogled na talasaste brdsko-planinske predele kojima dominiraju prostrane livade i šumski kompleksi i reka Zapadna Morava.

Kontakt informacije:

Miloš Gagić
+381 60 41 84 144
milos.gms@gmail.com

Dejan Jekić
+ 381 60 720 16 40
dejan.jekic@gmail.com

9.

Šetnja i učenje

• 864 vrsta biljaka • 187 vrsta ptica • 48 vrsta sisara...

Na prostoru Ovčarsko-kablarske klisure do sada je evidentirano je 864 vrsta biljaka što čini više od 20% flore Srbije. Sreće se veći broj reliktnih, endemičnih i retkih biljnih vrsta. Izdava se Kablarski zvončac (*Edraianthus canescens*), vrsta koja je zabeležena samo na liticama Kablara.

Kada se govori o fauni Ovčarsko-kablarske klisure uvek su na prvom mestu ptice, možda i zbog toga što je to za sada najbolje proučena grupa organizama. Raznolikost staništa uslovala je prisustvo velikog broja vrsta (registrovano 187 vrsta) od kojih je veliki broj zaštićeno međunarodnim i nacionalnim propisima. Stoga je teritorija Ovčarsko-kablarske klisure uvrštena u IBA (Međunarodno značajna područja za ptice) područja. Vredno je pomenuti 110 vrsta dnevnih leptira, preko 450 vrsta noćnih leptira, 31 vrsta vilinih konjica... U klisuri živi 48 vrsta sisara od čega je 18 vrsta slepih miševa. Zanimljivo je da je 2019. godine, posle više od 100 godina, zabeležen prolazak medveda na Kablaru. Prisutni su divlja svinja, srna, lisica, jazavac, kuna...

Prirodnjački centar – životinjsko carstvo klisure

U Prirodnjačkom centru u Ovčar Banji nalazi se izložbena postavka eksponata vrsta koje su karakteristične za PIO „Ovčarsko-kablarska klisura“ i koja je realizovana u saradnji sa Prirodnjačkim muzejom u Beogradu. Ekspoziti predstavljaju primerke pojedinih vrsta kičmenjaka – riba, vodozemaca, gmizavaca, ptica i sisara koje žive u Ovčarsko-kablarskoj klisuri. Ovaj edukativni centar raspolaže i salom za konferencije.

10.

Sport i rekreacija

Planine, reka i jezera Ovčarsko-kablarske klisure su idealna područja za sportski ribolov, alpinizam, paraglajding, planinarenje, cikloturizam, vožnju kajaka i kanua.

Posebno su atraktivni događaji, naročito sportski koji se organizuju na ovom području: Festival zdravog duha, Plivački maraton, Wild West OCR trka, Velika planinska trka i druge sportske manifestacije su zanimljive i privlače veliki broj ljubitelja ovih događaja. Za posetioce banje organizuju se i kursevi ronjenja na dah i škola plivanja za najmlađe posetioce.

Izdavač:

Turistička organizacija Čačka

Za izdavača:

Vojin Jakovljević

Autor teksta:

Gordana Majstorović,
Goran Nikolić, Stefan Lukić

Autori fotografija:

Stefan Lukić, Vesna Mijailović,
Goran Nikolić, Vladimir Majstorović,
Milojica Milovanović, Anica Župunski,
Festival zdravog duha, Dejan Živković,
Dragan Babović, Svetlana Dingarac,
Miloš Gagić, Dejan Jekić, PD Kablar,
KES Armadillo, Sretan Pantelić, Dragan
Pantelić, Miloš Popović, Dragan Bosnić,
Ana Beljić, Wild West OCR, Turistička
organizacija Čačka

Grafički dizajn i priprema za štampu:

Dizajn studio Trigon, Čačak

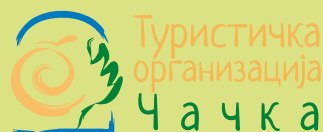
Štampa:

Štamparija „Majstorović“ Čačak

Godina izdanja

2023.

ISBN 978-86-84739-48-5

Turistička organizacija Čačka

Gradsko šetalište bb, 32 000 Čačak
+381 32 342 360

Ovčar Banja: +381 32 5596 018,
+381 32 5596 366
www.turizamcacak.rs
www.ovcarskokablarskaklisra.rs
info@turizamcacak.rs

